

DRÖD DAVID

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

KNÍŽE MYŠKIN JE IDIOT

Nastasja Filipovna: U nás tu vybujelo a dozrálo mnoho nezdravého.

Dramatizace Josef Kovalčuk
(S použitím překladu Terezy Silbernáglové)
Úprava René von Ludowitz

V rámci projektu **Sto roků Kobry**

Interní text pouze pro účely Divadla Husa na provázku

Zkrácená verze – premiéra 14.10.2006

Lebeděvová Fjodor Michajlovič Dostojevskij – Kníže Myškin je idiot.

Obraz 1. - Vagon třetí třídy vlaku jedoucího z Varšavy do Petrohradu. Je slyšet pravidelné zvuky jedoucího vlaku. Jinak ticho.

Rogožin Zebe to, co?

Myškin Velmi. Ani jsem si nepomyslel, že je u nás taková zima.

Rogožin Z ciziny, ne?

Myškin Ano, ze Švýcarska.

Rogožin Fíí! Dlouho jste nebyl v Rusku?

Myškin Víc než čtyři roky. Víte, byl jsem nemocný. Onemocněl jsem – taková zvláštní choroba nervů to byla.

Rogožin A vyléčil jste se?

Myškin Nevím. Před odjezdem mi doktor řekl, že s určitostí došel k názoru, že jen tváří a vzrůstem vypadám jako dospělý, že však duší, charakterem a snad ni rozumem dospělý nikdy nebudu.

Rogožin To vás tedy moc nevléčili.

Hehe! Vyhodil jste nadarmo peníze – a my jim tady věříme.

Myškin Dva roky mne tam vydržoval pan Pavliščev, ale zemřel. Psal jsem pak generálové Jepančinové, to je moje příbuzná, vzdálená – ale neodpověděla. Nikdy mě ani nenapadlo, že opustím Švýcarsko. Najednou přijde dopis a jsem na cestě.

Rogožin Jste tedy něco jako idiot.

Myškin Byl jsem.

Nádraží Omsk.

Cestující 1 Omsk! Jsem doma!

Myškin Omsk.

Rogožin Omsk.

Nádraží Odjezd.

Lebeděvová Račte dovolit – s kým máme tu čest?

Myškin Kníže Myškin. Lev Nikolajevič Myškin.

Lebeděvová Kníže Myškin? Neznám. I když jméno je dozajista historické.

Myškin No ano. Knížata Myškinové dnes už vůbec nejsou, až na mě... A generálová Jepančinová – jak ta se ocitla mezi kněžnami Myškinovými, nevím – ta je vlastně také poslední svého druhu.

Rogožin Hehe! Poslední svého druhu – to se vám povedlo!

Rogožin A Rogožinovy - znáte?

Myškin Bohužel. Já v Rusku málokoho znám. Vy jste Rogožin?

Rogožin Ano, Parfen Rogožin.

Lebeděvová Parfen? Snad ne z té rodiny Rogožinových?

Rogožin Ano, právě z té.

Lebeděvová Ale ne, opravdu? Opravdu jste ten slavný potomek Semjona Rogožina, který před týdnem uhynul a zanechal po sobě dva a půl milionu v hotovosti?

Nádraží Omsk – zastávka.

Cestující 2 Grišo naša stacija!

Cestující 3 Kde mám kufr? Někdo mi ukradl kufr!

Rogožin Dva a půl milionu? Jste si jistá? Jedu ze Pskova div ne bosý.

Lebeděvová Jste boháč, Parfene Semjonoviči!

Cestující 4 Boháč? Kde?

Rogožin Milionář! Milionář!

Lebeděvová Milionář!

Rogožin Co je ti po tom, bábo? Tobě nedám ani groš, kdyby ses na hlavu stavěla.

Cestující 3 S dovolením, můj kufr.

Rogožin Necháš toho šmejde?!!!

Nádraží Nastupovat! Odjezd!

Cestující 2 Grišo vyskoč!

Cestující 3 Můj kufr! Můj kufr!

Cestující 2+3 Hajzli! Hajzli! Hajzli!

Lebeděvová No dovolte!

Rogožin A vůbec. My se bavíme privátně. Nechte nás.
Před pěti týdny jsem utekl od otce do Pskova k tetě. S takovým ubohým nemilionářským kufríkem jako máte vy. Tam jsem měsíc ležel v horečce – a on zatím umřel.

Cestující 2+3 Hajzli!!!

Rogožin Mrtvička ho klepla. Dej mu Pánbůh věčnou slávu, nicméně tenkrát mě div nezabil! Kdybych neutekl, zabil by mě.

Myškin Něčím jste ho rozhněval?

Rogožin Kvůli **jedné ženě** jsem otce rozčílil.

Lebeděvová Kvůli Nastasje Filipovně?

Rogožin Tu taky znáte?

Lebeděvová Samozřejmě. Já znám všechny. Copak to není právě ta Nastasja Filipovna, kvůli které vás otec ráčil zmlátit jak psa?

Rogožin Podívejme - kukačku. Doopravdy všechno ví.

Lebeděvová Všechno ví! Sofia Ivanovna Lebeděvová hoši, všechno ví.
Podívejme, už jsme tady.

Nádraží Petrohrad – jižnij vaksal.

Rogožin Oblíbil jsem si tě, kníže. Snad proto, že jsem tě potkal v takovéhle chvíli. Přijď ke mně, obleču tě do kožichu a pojedeme k Nastasji Filipovně. Přijdeš?

Lebeděvová Ó! Ó! Ó! Neodmítejte, kníže! Neodmítejte, neodmítejte.

Myškin Přijdu rád a děkuji vám, že jste si mně oblíbil.
Možná, že přijedu ještě dnes. Nemám v tuto chvíli skoro ani kopějku.

Rogožin Peníze budou k večeru, přijď! Lebeděvová půjč mi 25 rublů!

Lebeděvová Budou, budou, do setmění budou!

Rogožin Necháš toho!

Lebeděvová Už mlčím!

Nádraží Petrohrad – jižnij vaksal. Konečná. Vystupovat.
Cestující 5 Jsou zaseklé dveře!
Nádraží Na 5. nástupišti mi tam nechod'te přes koleje, pojedje vlak!
[pád člověka do kolejiště a zvuk projíždějícího vlaku]
Cestující 6 Ježíši Kriste!!!
Rogožin Tak takhle tady žijem!
Cestující 5 Jsou zaseklé dveře!
Rogožin A co ženské, potrpíte si na ně, kníže?
Cestující 5 Dveře!
Rogožin Ven s tím!
Myškin Já přece... Snad to nevíte, ale já kvůli své vrozené chorobě vlastně ženy vůbec neznám.
Rogožin No když je to tak, to jste hotový prost'áček boží...
Cestující 5 Dveře!
Rogožin ...a takové má Bůh rád!
Myškin Takové má Bůh rád!
Nádraží Ve vlaku z Varšavy urychleně si vystupte, neboť vlak pokračuje do Pskova.
Cestující 6 Je to zaseklé!
Rogožin Uhní! Pusťte mě tam! [kopne do dveří] Za cara!
Nádraží Ze soupravy z Varšavy vystupujte vlevo!
 [všichni jdou napravo, pouze Myškin vlevo]
Myškin Tak a jsme tady. Petěrburk.
Nádraží Petěrburk.

[tanec dcer Jpančinové, sluha něco oznamuje Jpančinové]
Jpančinová Přijmout? Přijmout ho hned ted'?

Lebeděvová **Obraz 2. – Salon Jpančinových. Jpančinová a její dcery:**
Alexandra, Adelaida a Aglája.

Adelaida V jeho případě není potřeba počínat si obřadně.
Alexandra Záleží jen na tom jestli chceš vidět svého vzdáleného příbuzného.
Aglája Prý je to učiněné dítě.
Adelaida A měl jakési chorobné záchvaty.
Jpančinová Záchvaty?
Aglája Přišel sem rovnou z vlaku, ze Švýcar!
Alexandra Pst. Je tady.
Myškin Dobrý den - já jsem Myškin.
Jpančinová Myškin?
Gaňa Ano, paní generálová, kníže Myškin.
Jpančinová Nevidím žádný důvod, proč vás přijímat.
Myškin Nepřicházím v žádné neobvyklé věci, rád bych se prostě s vámi seznámil.
Jpančinová Proč? Z jakého důvodu?
Myškin Důvod není naprosto žádný a společného je ovšem málo. Jsme ale

příbuzní- tedy proto.

Jepančinová Dovolte, kníže, abychom si ujasnili vše najednou: o příbuzenství nemůže být mezi námi ani řeč, i když by mi bylo samozřejmě velikou ctí.

Myškin Myslel jsem, že to tak dopadne. Ale nevadí, nevadí. Snad to tak musí být... sbohem a odpusťte.

Jepančinová Počkejte! Stůjte! To je pěkné, že jste tak zdvořilý, a vůbec vidím, že nejste takový, jak mi vás vylíčili. Smím vás pozvat na čaj?

Myškin Bude to pro mne velké potěšení.

Jepančinová Gaňo čaj! Jste-li skutečně takový, jak se zdáte, bude snad i příjemné seznámit se s vámi blíže. Kolik je vám vlastně let, kníže?

Myškin Šestadvacet.

Jepančinová Myslela jsem, že mnohem méně. Máte nějaký majetek? Nebo hodláte přijmout nějaké zaměstnání? Odpusťte, že se tak vyptávám. Mám takovou povahu.

Myškin Naopak, já si vaší otázky velmi cením a naprosto ji chápu. Zatím nemám žádné jmění ani zaměstnání. Ani nadání, ani zvláštní schopnosti. Naopak, jsem nemocný - léčil jsem se ve Švýcarsku.

Jepančinová Ve Švýcarsku? Skutečně? Vypravujte o Švýcarsku!

Adelaida Vypravujte, vypravujte.

Myškin Když mě odváželi z Ruska, prodělal jsem několik záchvatů a upadl jsem do těžké otupělosti. Vzpomínám si, že jsem z těch mrákot procitl jednoho večera v Basileji. Probudilo mě hýkání osla na náměstí.

Jepančinová Osla? To je zajímavé. Zvláštní. Ostatně nic zvláštního na tom není, některá z vás se do osla ještě zamiluje.

Myškin Najednou se mi v hlavě docela vyjasnilo. Od té doby mám osly velmi rád.

Jepančinová Proč se pořád směješ, Aglájó? Vidělas ho na vlastní oči? Bylas někdy v cizině?

Aglája Osla jsem viděla, mamá.

Adelaida Já jsem ho dokonce i slyšela.

Jepančinová Omluvte je, kníže, v jádru nejsou zlé. Jsou jen lehkomyšlné, ztřeštěné a nerozumné. Ještě čaj? Gaňo čaj!

Myškin Osel je dobrý, užitečný pomocník.

Jepančinová A vy jste také dobrý, kníže?

Myškin To je krásné, jak se smějete.

Jepančinová Vidím, že jste opravdu dobrý mladík, ale já jsem také dobrá, a to je má jediná chyba... Pojd' ke mě Aglájó a polib mě! Gaňo čaj!

Aglája Pokračujte, kníže, snad si vzpomenete na něco zajímavějšího, než byl ten osel.

Adelaida Netrap ho, Aglájó. Je těžké vyprávět na povel.

Alexandra Ale kníže to dokáže. Teď už ale opravdu, nechme osla oslem. Vypravujte nám raději, jak jste se zamiloval.

Myškin Nebyl jsem zamilovaný. Byl jsem šťastný jinak. Bylo jí dvacet a měla souhotě. Obchodní cestující vzal Marii s sebou, svedl a za týden opustil. Všichni po ní plivali, tenkrát už začala kašlat krev. Políbil jsem ji,

protože mi jí bylo líto. Nepokládal jsem ji za hříšnou, ale nešťastnou. Brzy potom zemřela. Lidé se stydí mluvit o svých citech, ale já ne.

Gaňa Váš čaj, kníže.

Myškin Chcete se mě zeptat, co jsem vyčetl z vašich tváří? Řeknu vám to... Vy, Adelaido, máte šťastnou tvář, ze všech nejmilejší. Jste veselá a nenucená, ale dovedete zavčas poznat lidské srdce. Vy, Alexandro, máte rovněž krásnou a milou tvář, ale něco vás trápí. Máte v obličejí takový zvláštní odstín jako Holbeinova Madona.

Jepančinová Jako kdo?

Myškin Holbeinova Madona. Je v Drážďanech.

Jepančinová Aha. Tak - milostslechny, říkaly jste: přijde idiot ze Švýcarska. Záchvaty a bůh ví, jestli se umí najíst bez ubrousku... No a zatím je možná chytřejší než vy všechny tři dohromady.

Alexandra Ale neřekl jste nic o Aglájí, kníže.

Myškin Teď ještě nemohu říct nic. Snad později.

Jepančinová Proč později? Hned! Hned!

Aglája Já o to nestojím mamá.

Myškin Je neobyčejně krásná. Je to taková krasavice, že se na ni člověk bojí podívat.

Adelaida To je vše? A co povaha?

Myškin Krásu je těžko soudit. Krása je hádanka.

Jepančinová Je opravdu tak krásná, kníže?

Myškin Ano, je téměř tak krásná jako Nastasja Filipovna, ačkoli se jí vůbec nepodobá.

Jepančinová Jako k-d-o-o-o? Která Nastasja Filipovna? Vy jste ji viděl?! Vy znáte Nastasju Filipovnu?

Myškin Ano. Jsem v Rusku několik hodin a už ji znám. Ve vlaku jsem o ní slyšel od Parfena Rogožina a před chvílí mi ukázal její podobiznu Váš pan tajemník. Gaňo, čaj prosím.

Jepančinová Cože, Gaňa Vám ukázal její podobiznu?

Myškin Nastasja Filipovna mu dnes darovala svou podobiznu a on ji přinesl ukázat. A zavařeninu prosím Gaňo.

Jepančinová Chci tu podobiznu vidět! Přineste ji kníže. Jděte za Gaňou ať vám ji půjčí. Řekněte, že se na ni chceme podívat.

Myškin Teď hned?

Jepančinová Kuffík si tu nechte.

Adelaida Je hodný, ale trochu prostoduchý.

Aglája Až přespříliš, takže je i trochu směšný.

Alexandra S našimi tvářemi si ale poradil chytře. Nezdá se mi tak prostoduchý.

Jepančinová Tak už dost! Myslím, že jste mnohem směšnější než on. Je prostoduchý a přitom se vyzná v nejušlechtlejších věcech. Docela jako já!

Lebeděvová Ve vedlejším pokoji – **Myškin, Gaňa.**

Gaňa Podobiznu...? Taky jste nemusel žvanit, idiote!

Myškin Promiňte, bezděky mi to uklouzlo. Řekl jsem, že Aglája je téměř tak krásná jako Nastasja Filipovna.

Gaňa Nějak vám učarovala.
Myškin Má podivuhodné rysy. Tváří se vesele, ale myslím, že velmi trpěla. Je to hrdá tvář, strašně hrdá... jenom nevím, je-li dobrá.
Gaňa Oženil byste se s takovou ženou?
Myškin Nemohu se ženit, jsem nemocný.
Gaňa A Rogožin by si ji vzal?
Myškin Kdo?
Gaňa Ten z vlaku.
Myškin Ten, ten by si ji vzal ještě dnes. Ovšem za týden by ji možná zabil.
Jepančinová [volá z vedlejšího pokoje] Gaňo čaj!
Myškin Co je vám ?
Gaňa Poslyšte, kníže, měl bych k vám jistou prosbu. Paní generálová a její dcery se teď na mne kvůli jisté zvláštní a vlastně směšné okolnosti, kterou jsem ani nezavinil, hrozně zlobí. Chápete? Nechápete, to nevádí. Zkrátka nutně bych potřeboval mluvit s Aglájou. Nicméně ona se mnou obávám se už ne. Napsal jsem jí několik řádek. Odevzdejte jí to, prosím, teď hned, ale tak, aby to nikdo neviděl.
Myškin Není mi to zrovna milé.
Gaňa Pro mne je to zoufale nutné. Moc mi na tom záleží.
Myškin Snad jí to tedy odevzdám.
Gaňa Ale tak, aby to nikdo neviděl.
Jepančinová [volá z vedlejšího pokoje] Gaňo čaj!
Gaňa Mohu se spolehnout na vaše čestné slovo?
Myškin Ano.
Gaňa Dopis není zalepený.
Myškin Nebudu ho číst. [podává dopis přicházející Agláje] Gaňa mě požádal, abych vám to odevzdal.
Lebeděvová *Aglája vezme dopis a s náznakem výsměchu a odchází.*

Lebeděvová **Opět v salonu. Myškin podává Jepančinové podobiznu Nastasji Filipovny.**

Jepančinová Tak vy se obdivujete takovéhle kráse, kníže?
Myškin Ano.
Jepančinová Zrovna takové? Proč?
Myškin Ve tváři je mnoho utrpení.
Jepančinová Nejspíš blouzníte.
Adelaida S takovou krásou je možné převrátit svět?
Myškin Ano.
Jepančinová Zavolejte Gaňu. Schovává se nejspíš v pracovně.
Alexandra Mamá!
Jepančinová Chci mu říct několik slov, nic víc. Víte, kníže, máme tu teď samé tajnosti. Začínají tu nějaké námluvy a mně se vůbec nezdaří.
Jepančinová Podívejme, nápadníka!
Gaňa Ehmm. Vaše zavařenina, kníže.
Myškin Děkuji Gaňo, už nebudu.
Jepančinová Slyšela jsem, že hodláte uzavřít sňatek.

Gaňa Sňatek? Jaký sňatek?!

Jepančinová Ptám se vás, jestli se hodláte ženit.

Gaňa Ne... [letmo se podívá směrem k Aglájí] Já ne.

Jepančinová Řekl jste ne?

Gaňa Ne.

Jepančinová Svůj vztah k mé dceři Aglájí pokládáte za důležitý?

Aglája Maminko...

Gaňa Velmi.

Jepančinová Řekl jste velmi.

Gaňa Velmi.

Jepančinová To mi stačí, budu si pamatovat, že jste mi dnes, ve středu v poledne, odpověděl na mé dvě otázky ne a velmi. Máme přece středu?

Aglája Zdá se, mamá.

Jepančinová Pojd' ke mě Aglájó a polib mě. Nikdy nevědí, jaký je den. A kolikátého.

Gaňa Sedmadvacátého.

Jepančinová Sedmadvacátého? To se mi z jistých důvodů hodí. Tak sbohem, máte jistě hodně práce. Nezapomeňte tady tu podobiznu. A pozdravujte svou nešťastnou matku.

Gaňa Jdu teď domů, kníže. Máte-li ještě v úmyslu ubytovat se u nás, dovedu vás tam.

Myškin Mám to v úmyslu. Paní generálová, nashledanou.

Aglája Počkejte, kníže. Dám vám s sebou nějaké jídlo. Jste jistě hladový.

Lebeděvová V předpokoji.

Gaňa To je vaše práce. To vy jste jim vyžvanil, že se chci ženit! Žvanile! Jste Idiot!

Myškin Ujišťuji vás, že se mýlíte. Ani jsem nevěděl, že se chcete ženit.

Gaňa Jste idiot! Nebo zákeřný člověk! Ukázal jsem vám tu fotografii zcela privátně!!

Aglája [přichází s balíčkem] Nechte nás o samotě, pane Ivolgine.

Gaňa Počkám vás v mezaninu, kníže.

Aglája Čtete! Určitě vím, že jste to nečetl a že nemůžete být důvěrníkem toho člověka. Čtete, přeji si to.

Myškin Přiznávám se. Propadl jsem té ženě.

Aglája Spíš jejím penězům. Tockij se jí potřebuje zbavit. To je celá pravda o Nastasje Filipovně... Čtete dál a nahlas!

Myškin Dnes musím dát své neodvolatelné slovo.

Aglája Nahlas!

Myškin Nicméně, řeknete-li „všechno skončuj“...

Aglája [mu dopis vytrhne a dočte ho] Zachráníte mne před zkázou.

Myškin A jakou mu vzkazujete odpověď?

Aglája Přírozeně žádnou: To je nejlepší odpověď. Mějte se před ním na pozoru, nikdy vám neodpustí, že mu teď vrátíte jeho dopis. Kníže počkejte. Tamto je pro vás.

Lebeděvová Před domem Ivolginových.

Myškin Kudy?

Gaňa Rovně. Co vám řekla? Kde máte odpověď?! Co to je?

Myškin [Myškin mu podává jeho dopis] Váš dopis.

Gaňa To vidím.

Myškin Promiňte, dala mi váš dopis, abych ho přečetl a pak vám ho vrátil.

Gaňa Pře-če-tl? Vy jste ho četl?

Myškin Četl.

Gaňa Ona vám ho dala číst?!

Myškin Bez jejího vyzvání bych ho nečetl.

Gaňa To není možné.

Myškin Je mi to opravdu líto, že vám to působí nepříjemnost.

Gaňa A vzkázala mi alespoň něco?!

Myškin Řekla, že žádná odpověď je nejlepší odpověď.

Gaňa Ztracený idiote!

Myškin Musím vás upozornit, Gaňo, že jsem byl skutečně nemocen, že jsem byl bezmála idiot, ale teď jsem zdrav, a proto je mi dost nepříjemné, když mě někdo do očí nazývá idiotem. Snad by bylo lepší, kdybychom se rozešli. Mám pětadvacet rublů a jistě si najdu nějaký nocleh.

Gaňa Promiňte, kníže, prosím vás, promiňte. Vy dohromady nic nevíte, ale kdybyste věděl...

Myškin Nemusíte se omlouvat. Chápu, že vám není zrovna lehké. Kudy? Gaňko, kufr.

Lebeděvová Obraz 3. - Myškinův pokoj a salon v bytě Ivolginových. Čas oběda.

Myškin se rozhlíží po pokoji, kam byl před chvílí uveden. Otevrou se dveře a objeví se Ferdyščenkova hlava.

Ferdyščenko Ferdyščenko.

Myškin Prosím?

Ferdyščenko Ferdyščenko. Bydlím tady vedle. Nehorázně malé jsou tyto pokoje.

Myškin Chcete se se mnou seznámit?

Ferdyščenko E-ech! Máte peníze?

Myškin Málo.

Ferdyščenko Kolik?

Myškin Pětadvacet rublů.

Ferdyščenko Ukažte! Je divné, proč ty bankovky tak hnědnou.

Přišel jsem vás upozornit, abyste mi nepůjčoval peníze, protože vás o to určitě nejdnou požádám. Máte v úmyslu jim tu platit?

Myškin Ano.

Ferdyščenko Já ne. – Generála jste už viděl?

Myškin Ne.

Ferdyščenko Tak malé upozornění... Dokonce i ode mne si generál Ivolgin vypůjčuje...

Ivolgin Ano, je to on! Jako by stál živý přede mnou! Slyším, jak tu vyslovují mně známé a drahé jméno. Ráčíte být kníže Myškin?

Myškin Ano, jsem.
Ivolgin Nešťastný generál ve výslužbě Ivolgin. Tak to jste vy, syn mého nejdražšího přítele. Zkrátka..., přišel jste k nám bydlet. Peníze máte?
Myškin Dvacet pět rublů.
Ivolgin Výborně, zaplatíte hned. Poměry nás nutí, abychom pronajímali pokoje, je to neslýchaný úpadek.

Gaňa: Dovolíte prosím...

Ivolgin Vidíte, a zatím se v mém domě schyluje k tragédii!!
Má být uzavřen sňatek, a to sňatek velmi zvláštní. Mezi pochybnou ženou a mým synem, který se mohl stát i komořím. A takovou osobu chce přivést do rodiny? Ale dokud jsem tu já, nepřekročí náš práh. Lehnu si tam a jen přes mou mrtvolu!

Gaňa No!!!

Lebeděvová *Zaklepání, ve dveřích se objeví generálova žena Nina.*

Ivolginová Kníže, pojd'te, Varja připravila oběd.
Promiňte, kníže, o jednu věc bych vás prosila. Kdyby se můj muž na vás obracel kvůli placení nájemného, **nic mu nedávejte, vyrovnejte se mnou.**

Myškin Jistě. Neobávejte se.

Ivolginová Děkuji.

Lebeděvová **Přecházejí do salonu, sedí tam Varja a prohlíží si podobiznu Nastasji Filipovny, kterou nechal Gaňa ležet na stole. V salonu je i Pticyn, Gaňa a později Ferdyščenko.**

Ivolginová To je Varja, moje dcera.

Varja Vítám vás, kníže. To je její podobizna. Dnes večer se má mezi nimi všechno rozhodnout.

Ivolginová Cože, už dnes večer? Jakmile sem vkročí, odejdu a slovo dodržím.

Gaňa Klid maminko. Je to můj život.

Ivolginová Gaňo! Ganěčko! Čím tě mohla takhle zaslepit? Vždyť ty ji ani nemiluješ!

Gaňa Miluju.

Ivolginová Nemiluješ. Kurvy nelze milovat....

Gaňa Nemluv tak, mamá!

Ivolginová Gaňo!

Gaňa A vůbec! Co ti je do toho! Já si můžu dělat co chci. Kašlu na vás!
Á, kníže se nás konečně rozhodl opustit.

Lebeděvová **Myškin je už v té chvíli na chodbě, kde slyší silné klepání na dveře, po vteřině se rozhodne otevřít.**

Lebeděvová *Nastasja Filipovna energicky, s jistou netrpělivostí, s rozčilením z dlouhého čekání vejde a odhodí svůj kožich, Myškina považuje za sluhu.*

Nastasja F. Čekám u dveří dobře deset minut. Když už jsi líný spravit zvonek, sed alespoň u dveří, abys slyšel, když někdo klepá.

Nastasja F. Pozor na ten kožich, nemehlo! Měli by tě vyhodit. Běž mě ohlásit!

Nastasja F. Kam jdeš s tím kožichem? Copak ses zbláznil? Co je tohle za idiota?

Myškin Omlouvám se.
Nastasja F. Kam jdeš, koho ohlásíš?
Myškin Nastasju Filipovnu.
Nastasja F. Ty mě znáš? Co je to tam za křik?
Myškin Hádají se. [vejde do salonu a ohlásí ji] Nastasja Filipovna.
Nastasja F. Máte pokazený zvonek. Představte mě, Gaňo, prosím.
Gaňa Nastasja Filipovna... sestra Varja... moje matka...
Nastasja F. Těší mě.
Ivolginová Dobrý den.
Nastasja F. Prý pronajímáte pokoje, dá se na tom něco vydělat?
Ivolginová Málo.
Nastasja F. Proč se tváříte tak zkroušeně, přišla jsem snad nevhod?
Ivolgin No ne! No ne! Já nemohu věřit svým očím! Nastasja Filipovna osobně!
Nastasja F. To je určitě tatíček.
Ivolgin Generál Ivolgin. Starý nešťastný voják a otec rodiny, která se těší naději, že přijme do svého lůna takovou rozkošnou... Slyšel jsem, že můj syn...
Ivolginová Omluvte ho, prosím, Nastasjo Filipovno. Právě ho volají.
Nastasja F. Omluvit? Není proč? Neopustíte mě doufám, generále.
Ivolginová Určitě vás přijde navštívit, teď však potřebuje odpočinek.
Ivolgin Nejdu! Nejdu! Ferdyščenko! Dones madeiru!
Nastasja F. Vy jste tu taky, Ferdyščenko? To mám dnes špatný den.
Ferdyščenko Ferdyščenko je všude. I v pekle najdete Ferdyščenka.
Nastasja F. Když se tam zatoulám.
Ferdyščenko O tom nepochybují.

Lebeděvová Ozve se naléhavé zazvonění. Varja jde otevřít, na chodbě je velký rozruch, přichází několik lidí v čele s Rogožinem, jedna z příchozích je Lebeděvová.

Rogožin Je tady, darebák. Buď zdrav, Gaňko, mizerko. Nečekal jsi Parfena Rogožina, co?
 [všimne si Nastasji F.] Je to tedy pravda?! Ty jseš tady taky, kníže?
Gaňa Co to má znamenat! Pánové, tady nejste v maštali, je tu má matka a sestra.
Rogožin Je vidět, že tu jsou.
Lebeděvová Dobrý večer! Dobrý večer!
Gaňa Co chcete?
Rogožin Copak nepoznáváš Rogožina?
Gaňa Dejme tomu, že jsem tě někde potkal.
Rogožin Přišel jsem ti tě koupit, Gaňko. Celého!
Lebeděvová Hm, hm.
Rogožin Všechny vás koupím, když budu chtít! Je to pravda, že se máš ženit? Berete si ho, Nastasjo Filipovno? Nebo ne?
Nastasja F. Zdá se, že pro jeho rodinu nejsem dost dobrá.
Rogožin Ne?! Já to věděl! Koupím ho za sto rublů, a když mu dám tisícovku nebo tři, uteče rovnou od oltáře a nevěstu mi nechá. Že je to tak, Gaňko?
Gaňa Seber se a táhni!

Rogožin Navrhuji osmnáct tisíc.
Lebeděvová Není to ... není to zbytečně mnoho?
Rogožin Devatenáct tisíc.
Nastasja F. Devatenáct tisíc za mě? Chudáku!
Rogožin Čtyřicet! Tak tedy sto! Ještě dnes seženu sto tisíc!
Lebeděvová Neblázněte, Parfene Semjonoviči! Kde jste? Dají vás vyvést.
Rogožin Peníze budou, pánové!
Ivolgin Co to má vlastně znamenat?
Rogožin Tu máš starý a chlasej!
Ivolginová Pánové! Dámo! Opusťte prosím tento byt. Okamžitě! Já si nepřeji mít osobu jistého druhu v domě!
Nastasja F. To myslíte mě? A já vás přišla pozvat na své narozeniny. Nic. Samozřejmě. Co jsem čekala? Odcházím. Kabát! Kabát, blbečku!
Myškin Přinesu.
Varja Počkejte, kníže - přinesu ho sama.
Nastasja F. Řekla jste... kníže?
Rogožin Kníže Myškin!
Nastasja F. On je kníže? A já s ním jednala jako s lokajem. Omlouvám se, kníže.
Ferdyščenko To nic nedělá. Je to idiot.
Nastasja F. Promiňte. Je mi stydno.
Myškin To je správné. Styďte se. Ale ne proto, že jste si mne spletla s lokajem, ale proto, co děláte. Necháváte s sebou kupčit.
Nastasja F. Dovolte!
Myškin Taková přece nejste!
Nastasja F. Máte pravdu. Opravdu nejsem taková, jak jsem tu předvedla.
 [jde k Ivolginové, poklekne a políbí jí nohy] Promiňte.
Rogožin Prohráls to, Gaňko!
Nastasja F. No! Nemusíte mě doprovázet. Večírek začne v sedm. Na shledanou večer. Uvidíme se doufám? Jdeme Rogožine!
Lebeděvová *V sedm? Říkala v sedm?*

Lebeděvová **Obraz 4. - V Myškinově pokoji. Je tři čtvrtě na sedm. Čas večere.**

Gaňa Víte, kníže, já do toho manželství nejdu z vypočítavosti. Jednám z vášně, protože mám před sebou důležitý cíl. Být bohatý! Za patnáct let o mně budou říkat: Ejhle Ivolgin, ten multimilionář, ten ruský Rothschild!
Varja Nejezdi tam. To nemůže dobře dopadnout!
Gaňa Varjo, prosím tě, jdi pryč!
Gaňa Řekněte mi, podle vás, stojí to trápení za pětasedmdesát tisíc rublů nebo nestojí?
Myškin Myslím, že ne.
Gaňa Takový sňatek – je hanebný?
Myškin Velmi hanebný.
Gaňa Tak abyste věděl, žením se. Před chvílí jsem váhal, ale teď jsem se rozhodl.
Myškin Jste si tak jistý, že si vás Nastasja Filipovna vezme?

Gaňa Tak se mi zdá, že se vám Nastasja Filipovna taky líbí?
Myškin Ano, líbí se mi.
Gaňa Snad nejste zamilovaný?
Myškin N-ne.
Gaňa No, nechme toho. A víte, že je to ctnostná žena? Myslíte, že žije s Tockým? Kdepak, už dávno ne.
Gaňa Jdu tam!

Lebeděvová **Obraz 5. – Společnost v bytě Nastasji Filipovny, vzadu tiše hraje malý orchestr. Nastasja zpívá.**

Nastasja F. Pánové šampaňské, ať se trochu rozveselíte!
Lebeděvová *Ozve se zvonek a za dveřmi je Myškin s generálem Ivolginem.*
Ivolgin Uctivé poručení, generál Ivolgin a kníže Myškin.
Nastasja F. To jste vy... kníže?! Vás bych nečekala.
Myškin Velice se omlouvám. Cítím se špatně. Zato na vás je všechno dokonalé. I to, že jste hubená a bledá. Tak jsem toužil... já, odpusťte. Chtěl jsem vás vidět...
Nastasja F. Neomlouvejte se. Zbavíte se své jedinečnosti.
Gaňa Pozoroval jsem dnes knížete celý den od okamžiku, kdy spatřil podobiznu Nastasji Filipovny, ostatně sám se mi k něčemu přiznal.
Myškin Proč to říkáte? Nehodí se to. Přivádíte všechny do rozpaků.
Nastasja F. No! Slíbila jsem, že tu dnes oznámím své rozhodnutí. Hrabě Tockij i Gaňa Ivolgin na to jistě netrpělivě čekají. Chtějí mě provdat - ne že by jim na mě tak záleželo, ale aby se to prase Tockij mohlo ženit. Je zamilován do Alexandry Jpančinové.
Co vy o tom soudíte? Mám se vdát? Nebo ne?
Myškin Za koho?
Nastasja F. Za Gaňu Ivolgina.
Myškin N-ne... nevdávejte se.
Nastasja F. Budiž, slyšeli jste, jak kníže rozhodl. To je i má odpověď. Co se tak tváříte? Šampaňské!
Bělokonská Excellant! Excellant!
Tockij Ale... vzpomeňte si, Nastasjo Filipovno, slíbila jste to, inkasovala. A vůbec. Co s tím má společného kníže? Co vůbec znamená kníže?
Nastasja F. On mi uvěřil na první pohled a já mu také věřím. V knížeti jsem prvně v životě našla člověka, který mi rozumí.
Gaňa No! Pak mi ovšem nezbývá, než vám poděkovat za mimořádnou ohleduplnost, kterou jste projevila v jednání se mnou. I vám kníže děkuji, nevím proč to všechno děláte, ale jde-li vám o...
Nastasja F. Pětasedmdesát tisíc... to jste chtěl říct.
Tockij Nastasjo...
Bělokonská Maleur mademoiselle! Maleur!
Nastasja F. Zapomněla jsem dodat. Ty peníze si hrabě ponechte a vemte na vědomí, že vám vrátím svobodu zdarma. Šampaňské! Dnes slavím své narozeniny a poprvé v životě patřím jenom sobě. Zítra, opustím byt. Je

konec pánové! S večírky je konec!

Lebeděvová *Nastasja prudce vstane, jako by se chystala k odchodu, jeden přes druhého se jí snaží oslovit či zastavit, vysvětlit...*

Tockij Nastasjo Filipovno, Nastasjo, Nastasjo...

Lebeděvová *Celkový zmatek přeruší zazvonění zvonku.*

Ferdyščenko Je tu Rogožin.

Nastasja F. Jako na zavolanou! Snad se neurazíte, panstvo, že ve vaší přítomnosti přijímám takovou návštěvu. Je důležitá.

Lebeděvová Dobrý večer, dobrý večer.

Nastasja F. Co je to?

Rogožin Gaspada, Gavriilo – Gaňo. Sto tisíc!!! Prohráls, Gaňko!

Nastasja F. Opravdu sis mě chtěl vzít, mě, Rogožinovu holku? I když jsi věděl, že tenhle mi v předvečer tvé svatby vyplatil sedmdesát pět tisíc?... Je pravda, že za rubl se budeš plazit po čtyřech až na Vasiljevský ostrov?

Rogožin Plazil by se!

Nastasja F. Gaňko, Gaňko! Mám hrozný osud - ale tvůj je ještě horší. Bože, to jsou narozeniny! Šampaňské! Devět let jsem hrála komedii, ale teď už dost! Radši půjdu na ulici, kam patřím. Buď se spustím s Rogožinem, nebo půjdu někam práť prádlo.

Tockij Vzpamatujte se, Nastasjo Filipovno! [Gaňa se rve s Rogožinem]

Nastasja F. Vracím vám všechno, pane. Všechno - a nechci nic! Jen je mi stydno za vás - za nás. Za sebe i za něho.

Rogožin Prohráls Gaňko!

Gaňa Drž hubu pse!

Tockij Jste přecitlivělá. Není to tak, jak líčíte!

Nastasja F. Není to tak? Co, Ivolgine? Jsem bez peněz - všechno jsem vrátila tomu praseti - vezmeš si mě i tak? Půjdu s tebou! Ale jsem chudá jak kostelní myš. Chceš mě i tak?

Gaňa Ne.

Nastasja F. Tak někdo jiný? Ferdyščenko? Vezmete si mě?

Ferdyščenko Ne, Ferdyščenko si vás nevezme, Ferdyščenko není idiot. Ale tady kníže, ten by si vás jistě vzal.

Nastasja F. Je to pravda, kníže?

Myškin Ano.

Nastasja F. Vzal byste si mě beze všeho, tak jak jsem?

Myškin Vzal, Nastasjo Filipovno.

Nastasja F. Vida, mám nápadníka... A z čeho chceš být živ, kníže, že si chceš vzít Rogožinovu holku? Budeme-li chudí, chci pracovat! Nesmějte se tak nahlas!

Myškin Možná, že nebudeme chudí, ale velmi bohatí. Zatím nevím nic určitého, ale dostal jsem do Švýcar dopis od jistého advokáta Salazkina, který mi píše, že dostanu velké dědictví. Proto jsem taky přijel do Ruska, tady je ten dopis.

Lebeděvová To už je hotový blázelec.

Pticyň Řekl jste od Salazkina? Ukažte? To je znamenitý, vynikající advokát...

Lebeděvová Co ? Dědictví?

Pticyn Jistá věc. Blahopřeji vám, kníže. Dostanete dva a půl milionu, možná i víc.

Lebeděvová Ach Bože, kníže!

Rogožin A já mu prve zprostředkoval pětadvacet rublů!

Nastasja F. Tak vida, opravdu jsem kněžna! Blahopřejte mi pánové. Ferdyščenko, víno! Posad'te se vedle mě, kníže.

Jsem kněžna, slyšel jste hrabě? Nepotřebuji vašich usmolených sedmdesát pět tisíc. Dva a půl milionu, k tomu kníže a navíc ještě idiot. Co si víc přát?! Opozdil ses, Rogožine. Beru si knížete, budu stokrát bohatší než vy.

Rogožin Kníže! Zřekni se jí! Nastasjo, hvězdo moje jasná. Já si vás vezmu! Hned a bez podmínek! Dám vám, co si řeknete!

Nastasja F. Slyšíte, kníže, jak se tady smlouvá o vaši nevěstu?

Myškin Je opilý. Velice vás miluje.

Nastasja F. Nebude vám hanba, že vaše nevěsta div neutekla s Rogožinem?

Myškin Tak nemluvte, Nastasjo Filipovno.

Nastasja F. Nebudete se stydět, až vám budou předhazovat, že si vaši ženu vydržoval Tockij?

Myškin Ne.

Nastasja F. Nikdy mi to nebudete vyčítat?

Myškin Vy mě prokazujete čest, Nastasjo Filipovno, ne já vám. Já si vás budu celý život vážit.

Nastasja F. Děkuji vám, kníže, tak se mnou ještě nikdo nemluvil. Ale dej si pozor co slibuješ, je to na celý život!

Ferdyščenko Neblázněte, Nastasjo Filipovno - je to nemocný člověk! Nezahrávejte si!

Nastasja F. A tys tomu věřil? Tys věřil, že chci zničit takové dítě? Jdeme, Rogožine! Dej sem ty peníze! Jsem nestoudnice - nedá se nic dělat! Byla jsem milenkou Tockého!

Tockij Jsi šílená!

Nastasja F. K tobě se hodí Aglája Jpančinová a ne Nastasja Filipovna, kníže!

Lebeděvová To už je hotová Sodoma Gomora.

Nastasja F. Tak, Rogožine, jedem?

Rogožin Jedem!

Tockij Škoda! Věčná škoda! Docela se zničí! Je šílená!

Ivolgin Zvláštní povahy jsou mezi lidmi.

Lebeděvová *Nastasja Filipovna se vrátí trochu nečekaně do pokoje, peníze, které dostala od Rogožina stále drží v ruce, balík s penězi vhodí do ohně.*

Nastasja F. Ty peníze jsou Gaňovy. Všechny peníze patří Gaňovi. Chce být Rothschild. Říkal mi to.

Lebeděvová *Gaňa se zapotácí, omdlí, peníze hoří.*

[Nastasja Filipovna a Rogožin tančí fantasmagorický tanec, Simona jako Lebeděvová spadne pod mikrofon]

Hlas V.M. Simono! [Simona vstane]

Lebeděvová Pardon, pardon. Přestávka.

Přestávka

[živý obraz mužů a žen, zpěv]

Lebeděvová Klid prosím, copak nevíte, že kníže Myškin je nemocný?

Lebeděvová Obraz 6.

Tady se vysvětlí, co je za Myškinovým náhlým onemocněním a proč má křížek na krku. Odehrává se půl roku po tom hrozném incidentu na večírku u Nastasji Filipovny. Mnohé se mezitím změnilo – uvidíte.

Rogožinův byt. Na stěně visí kopie obrazu Hanse Holbeina Kristus sňatý z kříže. Je večer.

Myškin Jestli přicházím nevhod, klidně zase půjdu.

Rogožin Ne, pojd' dál.

Myškin Tys věděl, že přijdu ?

Rogožin Věděl... Proč se ptáš?

Myškin Dlouho jsme se neviděli. Půl roku? Slyšel jsem o tobě divné věci.

Rogožin Já o tobě taky....

Myškin Usadil ses v otcovském domě, děláš dobrotu. To je dobře. To je dobře.

Rogožin Usadil jsem se.

Myškin Svatbu budeš slavit tady?

Rogožin T-tady.

Myškin A - brzy?

Rogožin To nezávisí na mně.

Myškin Nebudu ti stát v cestě, Parfene. Ona sama přiběhla skoro od oltáře a prosila, abych ji od tebe spasil. Nikdy jsem nebyl tvým soupeřem, ani tenkrát, když se mnou žila. Mám ji rád – mám - ale soucitem, ne láskou. I tebe mám rád. Už se tu víckrát neobjevím. Sbohem.

Rogožin Nenávidím tě.

Myškin Já vím.

Rogožin Nenávidím tě, protože ona tě miluje. Mnou pohrdá. Dívá se na mne jak na poslední onuci. Kdybys věděl, co zas vyváděla v Moskvě...

Myškin Proč se s ní tedy ženíš?!

Rogožin Nebyl jsem u ní už pět dní. Bojím se, že mě vyžene. Jaký jsem to ženich, když se bojím i přijet? Řekla: „Co bys mi udělal, kdybys viděl, že tě podvádím?“

Myškin Co ?

Rogožin Zabil bych ji. Zabil bych ji. Sebe. Jeho. A ona mi řekla...ona mi řekla. Tedy mě zabij. Za poslední měsíc jsem ti byla nevěrná nesčítaněkrát. A já na ni skočil a zbil ji do modra.

- Myškin** To není možné!
- Rogožin** Bylo to tak! Copak, kníže, pořád nechápeš, o co jde? Miluje jiného, rozumíš? A víš, kdo je ten jiný? Ty! Copaks to nevěděl?! Zamilovala si tě už na tom večírku. Jenže si myslí, že si tě nemůže vzít, protože by zničila tvůj život... Tohle mi řekla rovnou do očí. Tebe se bojí zničit, ale mne si může beze všeho vzít. Takhle si mě cení.
- Myškin** Tak jak to, že ode mne utekla?
- Rogožin** Utekla, když poznala, že tě miluje! Vím to jistě.
[jde si číst Puškina s nožem]
- Myškin** To máš na dopisy?
- Rogožin** Ano.
- Myškin** Zahradnický nůž?
- Rogožin** No a co? Copak nejde rozřezávat dopisy zahradnickým nožem?
- Myškin** Copak ty máš nějakou korespondenci?
- Rogožin** Copak si nemůžu koupit nový nůž?
- Myškin** Samozřejmě ano. Odpusť, jsem roztržitý a směšný. Sbohem.
- Rogožin** Chtěl jsem se tě už dávno zeptat, kníže, věříš v Boha nebo nevěříš?
- Myškin** Proč se ptáš?
- Rogožin** Jen tak! Teď přece hodně lidí nevěří. Tuhle mi jeden opilec vykládal, že u nás, na Rusi, je nejvíc ateistů na světě. Prý jsme na tom v tomto směru na špici...
- Myškin** Tak sbohem.
- Rogožin** Sbohem. Máš u sebe křížek, kníže?
- Myškin** Mám, cínový, prodal mi ho jeden opilý voják.
- Rogožin** Já mám zlatý. Dej mi ho. Budu ho nosit a ty nos můj. Vezmi si ji, když je ti souzena. Je tvá.
- Lebeděvová** *Myškin si všimne, jak Rogožinovi zasvítí oči, na jeho tváři spatří zlostrný úšklebek. Rogožin zdvihá pravou ruku a něco se v ní zableskne, Myškin to vidí, ale nezvedne ruku k obraně.*
- Myškin** Proboha, ne...
- Lebeděvová** *Hlas se změnil v nelidské zakvílení, kníže dostává epileptický záchvat, padá na znak.*

[po světelné změně, herečka Simona Peková vypadává z role Lebeděvové]

- Lebeděvová** Kníže Myškin je idiot a Morávek taky. Promiňte, že to narušuji, ale **chtěla bych si na tomto místě stěžovat na způsob, jakým se v tomhle divadle pracuje s Dostojevským. Prosím pěkně, někdo to říct musí, budu to já. Tři měsíce jsme to zkoušeli do roztrhání těla, po nocích, přes vánoce klidně, na Štěpána prostě byla zkouška třeba, tři měsíce mi režisér Morávek zakazoval hrát. To si schovej do Mahenky Simono, netrp Simono, sed' a jenom se dívej Simono – to byly ty jeho věty a pořád dokola. Taky jednou řekl ve finále, že jsem afektovaná kreatura. On si myslel, že mě to urazí. Chudáček! Mě nemůžou urazit takové věty.**
- Já tam chci do té Mahenky, já tam chci stát na tý forbíně a trpět, trpět jako kráva! Ale Morávek ne, Morávek: „Sklidníme ty emoce,**

neukazujeme ty emoce, nejsou třeba ty emoce.“ Tak je idiot nebo co? Proboha to je Dostojevskij přece! Tam to musí být ty stavy! A! A! A! Křičet, ječet, rozdírat ty diváky! To je Dostojevskij! Zabiju! Zabiju! Nenávidím! Chcípni! A ne tady – 7. obraz Vila Lebeděvové.

Hlas V.M. Simono!

Lebeděvová Ani monolog! Ani monolog! Dobře.

Lebeděvová **Obraz 7. - Vila Lebeděvové. Odkudsi je slyšet bušení do dveří.**

Lebeděvová Klid! Klid!

Myškin Pusťte je dál, jsem nemocný, nudím se o samotě.

Lebeděvová Ne, to nejde, kníže potřebuje klid.

Ivolgin Neopovažuj se, důro! Syn mého nejlepšího přítele a ona mě k němu nechce pustit? Já jsem generál Ivolgin, ty důro!

Lebeděvová Já vím.

Myškin Zase jste pil, generále.

Lebeděvová Tak aspoň zout!

Ivolgin Ne, ne, můj mladý příteli, to špatně znáte Ivolgina. Kdo řekne Ivolgin, jako by řekl skála. Opři se o Ivolgina jako o skálu. Tvůj otec mi zemřel v náručí.

Lebeděvová Neměl byste přijímat takové lidi. Podepisoval nekryté směnky a hrozí mu zase vězení.

Myškin Kolik to dělá, generále?

Ivolgin Čtyři sta rublů, prosím.

Myškin Přineste to, já je zaplatím.

Lebeděvová Ale to přece nejde, kníže. [za dveřmi se ozvou hlasy, nejsilněji generálová Jpančinová, snaží se ji zadržet] Stůjte, kníže je nemocen!

Jpančinová Leží na smrtelné loži a my bychom se měli ohlížet na společenská pravidla? Je to náš rodinný přítel, nebo ne?!

Lebeděvová Aspoň zout!

Jpančinová No dovolte!!! Myslela jsem, že tě najdu nemocného na lůžku, kníže a zatím vidím, že jsi zdravý.

Ivolgin Zout, ne?

Jpančinová Tvá společnost se mi nelíbí. Proč nejdeš k nám, kníže? Dovolíte, generále?!

Ivolgin Děkuji, prosím.

Alexandra Maminka je zvyklá jít rovnou na věc. Zdravím vás, kníže.

Adelaida Aglájó, dovolíš, abych políbila tvého knížete? Zdravím vás truchlivý rytíři. Přišly jsme si pro vás kníže.

Jpančinová Adelaido nebuď tak hrr.

Adelaida Protože jinak se nám Aglájá usouží.

Aglájá Sssss!

Jpančinová Adelaido! Tak dost! Nechte nás o samotě, děvčata. Musím si s knížetem pohovořit otevřeně. Kníže, my se omlouváme, ale poslal jsi Aglájé zamilovaný dopis?

Myškin Á ten dopis... Nebyl zamilovaný.

Jepančinová Nevytácej se. O čems jí psal?

Myškin Psal jsem ho jako sestře a taky jsem se jako bratr podepsal.

Jepančinová A co bylo v tom dopise? Proč se červenáš?

Myškin Jednoho rána jsem vzal pero a napsal dopis, proč zrovna jí, nevím. Vím jen, že mé city byly upřímné.

Jepančinová Potřebuji vás, velmi vás potřebuji. Nemám, co bych vám o sobě psal, ani co bych vám o sobě vyprávěl. Jen to, že vás potřebuji. Ze srdce bych si přál, abyste byla šťastná.
Jsi do ní zamilovaný?

Myškin Těžko se mi odpovídá na vaše otázky.

Jepančinová K tamté máš nějaké závazky?

Myškin Které tamté?

Jepančinová Však víš - k té Tockého couře.

Myškin Ne, jak vás to napadlo?! A nemluvte o ní jako o couře, prosím.

Jepančinová Prý ses s ní málem oženil.

Myškin Málem.

Jepančinová Pak jsi do ní zamilován. Je tak?

Myškin Ne.

Jepančinová Je ti na světě něco svatého?

Myškin Ano.

Jepančinová Přísahej tedy, že ji nemiluješ.

Myškin Přísahám.

Jepančinová Nahlas!

Myškin Přísahám.

Jepančinová Věřím ti, můžeš mě políbit. Konečně mohu volně dýchat. Ale uvědom si, že tě Aglája stejně nemiluje a zaříd' se podle toho. Slyšels?

Myškin Ano.

Jepančinová Pořád ještě věřím, že mi tě Bůh seslal jako přítele a bratra. O Gaňovi nevíš nic?

Myškin Vím.

Jepančinová Víš, že se stýká s Aglájou?

Myškin Ne, to není možné.

Jepančinová Je to tak.

Myškin Nevěřím.

Jepančinová On ti o tom neřekl?

Myškin Ne.

Lebeděvová Nerada ruším, kníže, ale už delší dobu na vás čeká v předprodeji – v předpokoji nějaký člověk.

Jepančinová Jaký člověk?

Myškin Jaký člověk?

Lebeděvová Má prý s vámi nějaké jednání, prý ohledně dědictví po panu Pavliščevovi.

Myškin Ale vždyť já svěřil tu věc Gaňovi. Ať jde za Gaňou.

Lebeděvová Čeká již od rána.

Myškin Tyhle věci pro mě vyřizuje Gaňa. Ať jde za Gaňou.

Jepančinová Kníže - Gaňa tě podvádí. Všichni tě podvádějí. Všichni tě pokládají za

hlupáka a všichni tě podvádějí.

Myškin Pusťte ho dovnitř, Sofie Ivanovno. Sám si to vyřídím. S dovolením.

Ippolit Ippolit Těrentěv. Jednám za pana Burdovského, Pavliščevova syna.

Myškin Promiňte, nečekal jsem vás.

Ippolit Mohl byste se mnou jednat zdvořileji a nenechat mě dvě hodiny čekat. To jsou knížecí manýry!

Jepančinová No ty jsi člověče asi taky exemplář k pohledání.

Myškin Promiňte, neměl jsem nejmenší úmysl vás urazit. Pavliščev byl můj ochránce, přítel mého otce. Proto se cítím zavázán vyhovět vašim nárokům. Stanovil jsem, aby vašemu příteli Burdovskému bylo vyplaceno deset tisíc.

Ippolit Deset tisíc? Na deset tisíc nepřistoupíme. Poslyšte, pane Myškine, my nejsme hlupáci.

Myškin Víím, že mě mnozí mají za idiota, proto když slyšeli o mém dědictví, mysleli, že mě snadno podvedou. Ale pan Burdovskij vůbec není Pavliščevův syn. Tady někde jsou důkazy.

Ippolit Jak to, že není jeho syn?

Myškin Tady jsou důkazy.

Ippolit Jestli je to tak...

Lebeděvová Je to tak.

Ippolit ...byl jsem oklamán.

Myškin Těch deset tisíc vám dám k uctění památky pana Pavliščeva a tím věc skončíme, ano?

Ippolit Nemáte právo! Nemáte právo! Nemáte právo! (*kašle*) Promiňte jsem nemocný za 14 dní umřu, řekl mi to doktor minulý týden. Nechci žádné peníze. Sbohem.

Myškin Tak patnáct tisíc?

Ippolit Když si lehnu, do smrti už nevstanu. Chtěl jsem si už včera lehnout, ale pak jsem se rozhodl to odložit na pozítří. Sbohem.

Myškin Počkejte, odpusťte. Měl jsem to provést jinak. Jsem idiot.

Jepančinová Kníže?! Ty ho ještě prosíš za odpuštění? Je to podvodník!

Myškin Třicet tisíc. Nemám u sebe větší hotovost, nicméně když přijdete odpoledne, peníze budou...

Jepančinová No nic. Odcházím! Člověku je z toho až hanba.

Lebeděvová Chaos a ničemnost kam se jen podíváte, milostivá, což?

Jepančinová Ale ne takový, jako tady. Všechno je tu postaveno na hlavu. Že se nestydíte, vážení. Zneužíváte idiota. Tak co, půjdeš s námi, kníže? Ano, nebo ne? Máme tam volné celé křídlo.

Myškin Ale já... takhle:

Aglája Jestli neskoncujete s těmi odpornými lidmi, budu vás celý život nenávidět.

Jepančinová No - tak vám děkujeme za výstřední zážitek a sbohem.

Lebeděvová Na shledanou.

Ippolit 29, chybí tisíc rublů!

Lebeděvová Tamtéž o 2 hodiny později.

Rogožin Dobrý den kníže. Co je ti?
Myškin Nerozumím lidem. A tolik jsem se na ně těšil...
Rogožin To se stává.
Myškin Měl bych se vrátit, odkud jsem přišel.
Rogožin Mluvil jsi s Nastasjou Filipovnou?
Myškin Ne.
Rogožin Chce tě vidět.
Myškin Mě?
Rogožin Chce ti něco říct. Přijdeš?
Myškin Přijdu. Jsem rád, že tě vidím, Parfene.
Rogožin Proč? Nemám tě rád, kníže.
Myškin Máš proč. Dotkl jsem se tvých citů.
Rogožin Jsi divný člověk, kníže.
Myškin Nemáš mě rád, protože věříš tomu, že Nastasja Filipovna miluje mě a ne tebe.
Rogožin Je to pravda, co se o tobě povídá?
Myškin Co se povídá?
Rogožin Že jseš zamilovaný do Aglájí.
Myškin Nevím. Myslím že ne. A i kdyby - Aglája mě nemiluje. Nastasja Filipovna možná ano, ale Aglája ne.
Rogožin Pak tomu nerozumím. Když tě má ráda, proč tě chce oženit s jinou?
Myškin Jak oženit?
Rogožin Řekla mi: Až ti dva půjdou k oltáři, vezmu si tě. Dnes mi dokonce dala termín. Prý to bude do tří týdnů!!!
Myškin Tomu nevěřím!
Rogožin Málo jsi toho zažil, kníže! Takže je to na tobě, kníže.
Myškin Parfene, máš ještě ten křížek?
Rogožin Mám.
Myškin Mám narozeniny. Zvu tě. ...ty mi popřeješ, co si sám ani nedovedu představit. Pojd' Parfene.

Lebeděvová **Obraz 8. - Terasa vily týž den večer. Lebeděvová chystá tabuli k oslavě Myškinových narozenin. Ippolit leží na lehátku přikrytý dekou.**

Lebeděvová V žádném případě! Na to není vhodná doba ani místo, pane Ippolit! Kníže má dnes narozeniny! To mu chcete zkazit oslavu?!

Ippolit Sebevražda je jediný čin, který mi zbývá. Zastřelím se.

Lebeděvová Tak prosím, ale ne v mém domě.

Ippolit Napsal jsem už dopis na rozloučenou - chcete si ho přečíst?

Lebeděvová To si přečte akorát policie, jestli ji to bude zajímat. Pozor na to sklo!

Ivolgin Tak, kde máme našeho oslavence? I Ferdyščenko mu přijel gratulovat! Z dálky ucítil šampaňské.

Lebeděvová Hyeny se sbíhají. Cítí kořist.

Ferdyščenko Děkuji za milé přivítání. Konec konců je to pravda.

Gaňa Kníže tu ještě není.

Lebeděvová Ippolite, vemte si svůj dopis na rozloučenou – a vypadněte z tohoto domu...!

Ippolit Prosím. Nebudu vám překážet. Až vyjde slunce, zastřelím se v parku.

Ivolgin Chcete se střílet? Výborně, kamaráde! Jen do toho, mladý příteli. Generál Ivolgin stojí za vámi.

Ferdyščenko Kníže přišel...

Ippolit Dobrý den, kníže... Čekám na vás už od rána.

Lebeděvová Občerstvení se podává vedle.

Ferdyščenko Copak se už nepamatujete na Ferdyščenka, kníže?

Myškin Jak bych se nepamatoval, příteli.

Ferdyščenko Ferdyščenko není přítel, jen Ferdyščenko.

Myškin Dobrý den Varjo.

Ippolit Prý jste, kníže, jednou řekl, že svět spasí krása.

Myškin Vždycky jsem si to myslel a myslím si to i teď.

Parfene!

Rogožin No! Je tu moc řečí a málo pití.

Ippolit Chtěl bych vám něco přečíst, kníže! Psal jsem to celý den.

Gaňa Nešlo by to odložit na zítřek?

Ferdyščenko Nebude to nudné?

Lebeděvová Pane Ippolite! Já si nepřeju, aby jste v mém domě něco četl...

Ippolit Jen minutu! Chci jen minutu!

Myškin Prosím...

Ippolit Neumírám proto, že není v mých silách žít. Sebevražda je však jediný čin, který mohu učinit z vlastní vůle. Vzhledem ke své neradostné sociální situaci je to moje jediná možnost jednat svobodně. Kdyby bylo v mé moci nenarodit se, určitě bych život za tak ponižujících podmínek nepřijal! Tedy jen využívám příležitost k protestu. Je to možná směšné - jde tu však o hodně.

Ivolgin Nezastřelí se. Sázím 50 rublů.

Ferdyščenko Akceptuji sázku. Později dorovnáme.

Ippolit Děkuji za pozornost.

Ippolit Jde tu o mou hrdost.

Myškin Ne, ne, ne... Ippolite, uklidněte se, co je vám?

Ippolit Hned, hned... jen připiju slunci. Proklínám vás všechny jednou provždy!

[chce se zastřelit, ale pistole nevystřelí]

Ferdyščenko Selhala pistole.

Gaňa Jestli ovšem byla nabitá.

Rogožin Nebyla nabitá.

Ferdyščenko To je komediant!

Lebeděvová **Obraz 9. - Setkání Myškina a Agláji na lavičce v parku. Je ráno.**

Myškin Ippolit se zastřelil.

Aglája Bože můj - kdy?

Myškin Totiž málem. Pistole ale nevystřelila

Aglája Aha. Kolik z vás vyrazil?

Myškin Padesát tisíc.

Aglája Ach Bože! Pozvala jsem vás... Chtěla jsem vám navrhnout, že budeme přátelé.

Myškin Myslel jsem, že přátelé dávno jsme.

Aglája Pokládám vás za čestného a upřímného člověka, dokonce poctivějšího a pravdivějšího, než ostatní. I když o vás říkají, že jste... že jste mozkově byl nemocný, nemají pravdu. Jste prostě jen nehorázně hodný - to je to. Proto jsem si vás vybrala.

Myškin Vybrala?

Aglája Vybrala jsem si vás, abyste mi pomohl. Chci utéct z domu!

Myškin Proboha proč? To je nesmysl!

Aglája Uteču z domu. Uteču z domu... a jestli mě odmítnete, vezmu si Gaňu. Myslíte si, že jsem do vás zamilovaná?

Myškin Myslím, že ne.

Aglája Jak jste se mohl odvážit poslat mi zamilovaný dopis?! Vůbec vás nemám ráda. Miluju Gaňu.

Myškin Tomu přece ani sama nevěříte.

Aglája Dala jsem mu slovo. Předevčírem na téhle lavičce.

Myškin To není pravda. Všechno jste si vymyslela.

Aglája Popálil si přede mnou ruku, jen aby mi dokázal, že mě miluje.

Myškin Jak, popálil?

Aglája Nad svíčkou. Celou půl hodinu nad ní držel dlaň.

Myškin Včera jsem ho viděl, měl prsty v pořádku.

Aglája Víte, proč jsem vám lhala? Protože lež často působí věrohodněji než pravda. Vím o té ohavné ženě, té děvce.

Myškin Co víte?

Aglája Všechno.

Myškin Co všechno?

Aglája Že jste s ní měsíc žil. Že vám utekla. Že se teď kurví s Rogožinem. Že vás miluje víc než sebe. Vím všechno.

Myškin Jste k ní nespravedlivá.

Aglája Vím, že jste jí nabídl manželství

Myškin Ano... Ano, abych jí pomohl... Celou svou bytostí je přesvědčená, že je nejhříšnější stvoření na světě. Utekla ode mne a víte proč? Aby mi dokázala, jak je špatná. Aby si mohla říct: teď jsi provedla novou hanebnou věc. V tom ona nachází rozkoš. Rozkoš, která ji zabíjí.

Aglája To jsou řeči.

Myškin Ano, milovala mě - dokud to neuhodla.

Aglája Co dokud neuhodla?

Myškin Že mně je jí jenom líto - že ji ale nemám rád. Kdybyste věděla s jakou hrůzou vzpomínám na dny, které jsem s ní prožil.

Aglája Snad nepláčete?

Myškin Ne, Aglájó ne, nepláču.

Aglája Víte, že mi skoro každý den píše?

Myškin Je to tedy pravda?!

Aglája Co?

Myškin Že vás nutí mne milovat?
Aglája [vytáhne tři dopisy a podá je knížeti] Prosí a přemlouvá mě, abych se za vás provdala.
Myškin Je šílená. Zařídím, aby vám už nepsala. Je šílená.
Aglája Copak tomu nerozumíte?! Copak nevidíte, jak vás miluje?!
Myškin Ale já ji milovat nemůžu a ona to ví.
Aglája Lžete. Lžete mně i sobě.
Myškin Já miluju vás.
Aglája Já vás ale ne. Nikdy! Nechte mě! Zakazuji vám psát mi! A ona ať mi taky už nepíše! Dejte mi oba pokoj!
Myškin Miluju vás.
Aglája Nechte mě! Nenávidím vás!
Myškin To není pravda.
Jepančinová Co se děje? Aglájó?
Aglája Pravda je, že se vdám za Gaňu Ivolgina. Miluju ho, miluju ho a zítra s ním uteču z domova.
Jepančinová Můžete mi, kníže, vysvětlit, co se tu stalo?
Myškin Chtěl jsem ji políbit, ne tak jak si myslíte, ale ze soucitu, protože jsem toužil po blízké duši.
Jepančinová Aglája nepotřebuje tvůj soucit. Opravdu do ní nejsi zamilovaný?
Myškin Ne. Už ne.
Jepančinová Bože! Ona tě ale miluje - chápeš to kníže?
Myškin Nechápu. Jsem asi idiot - ale nechápu.
Jepančinová Byl někdy na světě druhý, tobě podobný člověk? Máš nemožnou vestičku, ani vestičku si neumíš vybrat!

Lebeděvová Obraz 10. - U Ivolginových. Generál je zase opilý.

Ivolgin Otevři, otevři ty dveře Gaňo. Otevři, sic tě stihne otcovské prokletí!
Gaňa Pustím! Až vystřízlivíš, pustím.
Ivolgin Jsi jenom závistivý červ Gaňo. Červ přeštípnutý vejpůl a umírající na zlobu a neznabožství. Proklínám tě červe, proklínám!
Gaňa Já už toho mám dost! Vyženu ho! Copak nám bude dělat pořád ostudu?! Drž hubu, kreténe! Drž hubu!

Lebeděvová Generál Ivolgin zemřel. Pohřeb je v úterý.

Zase tak úplně od věci to není ta role čtenáře Dostojevského.
 [obraz pohřbu generála Ivolgina]

Adelaida Byl to hezký pohřeb.

Lebeděvová Ale kytek bylo málo. Kytek bylo málo.

Jepančinová Hezké to bylo. Hezké a drahé. Kde na to vzal - Gaňa?

Alexandra Myslím, že to platil Myškin.

Jepančinová Kníže je nemocný idiot a k tomu hlupák. Copak jsme si představovali

takového muže pro Aglāju? Co tomu řekne kněžna Bělokonská? Je sice slušný, ale nemocný, podivínský a bezvýznamný. A rozhazuje!

Lebeděvová S tím jeho jméním to mimochodem není zdaleka tak slavné, jak se zpočátku zdálo. [dívá se do knihy a pak ji zavře] Dostojevskij.

[předěl]

Aglája Mamá má některé zásady, které se mi nikdy nelíbily. Musíme vás představit kněžně Bělokonské, je to sice ničemná ženská, ale bez ní to prostě nejde.

Myškin Vidím, že se bojíte, abych se neztrapnil před společností, Aglájó.

Aglája Dokážete aspoň vzít a slušně vypít šálek čaje, když se na vás budou všichni upřeně dívat?

Myškin Myslím, že ano.

Aglája Hlavně moc nemluvte. Mluvíte často úplné nesmysly.

Myškin Nebudu.

Aglája Ani o trestu smrti nemluvte, ani o hospodářské situaci Ruska. Ani o tom, že svět spasí krása - slibujete?

Myškin Slibuju.

Aglája Nezapomínejte, že jste idiot.

Myškin Nezapomenu na to.

Aglája Proč pořád tolik mluvit?

Lebeděvová *Obraz 11. - Salón v domě Jepančinové.*

Rodinný večírek, na němž má být Myškin představen přátelům a vyšší společnosti jako Aglájin ženich.

Ferdyščenko Parohy, to je jen přirozený důsledek každého zákonného manželství.

Lebeděvová *Čas ubíhá pomalu.*

Pticyn Čím chcete vy, lidé podnikání, čím chcete vy, spasit svět? Čím? Úvěrem?

Lebeděvová *Myškinu pozorují s napjatou pozorností.*

Gaňa Všeobecná potřeba žít, pít a jíst, ale nemůže být neuspokojena.

Lebeděvová *Jinak je ale vše uhlazené a příjemné.*

Ferdyščenko Všichni jsou tu duchaplní. Jen já ne. Náhradou za to, obdržel jsem výsadu, říkat za každých okolností pravdu. To šašci můžou.

Lebeděvová *Pak se ale konverzace ujme hrabě Tockij.*

Tockij Dovolíte? Liberalismus jistě není nic špatného, ale ruský liberál nenávidí samo Rusko. Nenávist k Rusku pokládá za liberalismus.

Lebeděvová *Myškin to vydrží skoro hodinu. Pak se ozve.*

Myškin Máte pravdu - ale jen částečnou... Ruský liberalismus má částečně sklon Rusko nenávidět, nicméně částečně Rusko miluje. Jde totiž o to, že Rusko si lásku zaslouží.

Aglája Kníže!

Myškin Ukažte ruským lidem opravdový ruský svět a zjevte jim jeho budoucí obrodu, která je nevyhnutelná - o tom jsem prosím přesvědčen - a uvidíte, jak mohutný a pravdivý velikán vyvstane před užaslým světem!

Aglája Kníže!

Jepančinová Dovolíte, kníže - to je kněžna Bělokonská...

Tockij Kněžno...

Bělokonská Dobrý večer hrabě.

Jepančinová Kníže je ze známého rodu Myškinů.

Bělokonská Ano! Ano! Ano, poznávám ty rysy! Celý nebožtík Pavliščev - skutečně.

Myškin Vy jste znala strýce?

Bělokonská Byl to skvělý člověk! Neobyčejně velkomyslný! Bohužel trochu upovídaný.

Ferdyščenko Nemáte pravdu, kníže. Rusko si naši lásku nezaslouží. Rusko je zlá a temná země.

Aglája Kníže!

Myškin Ano máte pravdu. Víím, že bych měl radši mlčet.

Aglája Kníže!

Myškin Mluvím a mluvím, topím se ve slovech, místo toho, abych jednal. Pocházím ze starého knížecího rodu - proč mám pořád jen řečnit? Lepší je dát prostě příklad. Pocítit štěstí - ne jen o něm mluvit!

Aglája Kníže!

Myškin Mluvit! Žvanit!

Aglája Kníže!

Myškin O Liberalismu! O prokleté zemi! O Bohu, který nás opustil!

Jepančinová Dost kníže!

Myškin Je mi 26 let a jsem jako dítě. Mluvím komicky. Jsem jako dítě. Kdybych se jen uměl vyjádřit. Kolik krásných věcí je na každém kroku, které i největší zoufalec shledává krásnými.

Aglája Kníže dost! Proč to všechno tady povídáte? Proč jim to povídáte? Tady těm! Tady není nikdo hoden takových slov.

Jepančinová Aglájó!

Aglája Nikdo, nikdo tu nestojí ani za váš malíček.

Jepančinová Aglájó!

Aglája Jste čestnější a ušlechtlejší než všichni. Nikdo tu není hoden sehnout se a zvednout kapesník, který jste upustil. Dost kníže. Dost!

Bělokonská Amisant et c'est très serieux! Zábavné a velmi vážné!

Tockij Est vrie, est vrie.

Myškin Já nechápu, já nechápu, jak člověk může jít kolem stromu a při pohledu na něj nepocítovat štěstí! Mluvit s jiným člověkem a nepocítovat štěstí z lásky k němu.

Tockij Co s ním je? Nezačínají takhle jeho záchvaty?

Myškin Pohled'te na dítě! Na boží červánky! Na trávu jak roste! Na úsměv kojící matky! Pohled'te do očí, které se na vás dívají s láskou...

Lebeděvová *Myškin poslední slova domluví v horečce a začínajícím epileptickým záchvatu.*

Jepančinová Můj bože!

Ippolit Už je to v pořádku. Není to nebezpečné.

Tockij Mladý muž je zřejmě fanatický idealista, nebo něco podobného.

Bělokonská No. Sama vidíš, jaký je to člověk. Je dobrý i špatný. Ale jestli chceš slyšet mé mínění, je to nemocný člověk. Jako ženich je úplně nemožný.

Jepančinová A za to můžeš ty Aglájó!

Aglája Já ho miluju.

Lebeděvová **Obraz 12. - Byt Nastasji Filipovny. Přicházejí Myškin s Aglájou, Rogožin jim otevírá a když vejdou, zamkne dveře. Po dobu rozhovoru Aglaji a Nastasji sedí Myškin a Rogožin každý v opačném koutě pokoje a každý po svém napjatě sleduje průběh nelítostného souboje žen. Tady se to rozlouskne.**

Aglája Víte, proč jsem vás požádala o schůzku?

Nastasja F. Ne, nevím.

Aglája Víte, ale tváříte se, že nevíte.

Nastasja F. Proč bych to dělala? Nepozvala jsem já vás, ale vy mě, a já do této chvíle ani nevím, proč.

Aglája Nepřišla jsem s vámi bojovat.

Nastasja F. Bojovat? Myslela jsem, že jste duchaplnější. Parfene je chladno, přines mi deku.

Aglája Špatně jste mi rozuměla, nepřišla jsem se s vámi přít, i když vás nemám ráda. Chtěla jsem odpovědět na vaše dopisy. Odpovědět z očí do očí. Kníže je důvěřivý. Ať ho oklame kdokoli, každému odpustí, ale vás nemiluje, sám mi to řekl.

Nastasja F. Skutečně?

Aglája Jakým právem se vměšujete do jeho citů ke mně? Jakým právem jste si dovolila mi psát? A konečně, jakým právem říkáte, že ho milujete, po tom, co jste ho sama opustila a potupně od něj utekla?! Kdo vás prosil, abyste nás zasnubovala?

Myškin Tak ne Aglajo, tak ne!

Aglája Proč si prostě nevezmete Rogožina, když už se chcete stát počestnou ženou?

Nastasja F. Já vám řeknu, proč jste sem přišla: máte strach!

Aglája Z čeho? Z vás?

Nastasja F. Strašně žárlíte!

Aglája Nenávidí vás, sám mi to řekl!

Nastasja F. To nemohl říct! Lžete! Ale já vám odpouštím vzhledem k vašemu mládí. Tak Rogožine!!!

Rogožin Nemohl jsem ji najít.

Nastasja F. Měla jsem o vás lepší mínění. Myslela jsem, že jste chytřejší a snad i hezčí. No nic! [odhodí Myškina] Vemte si svůj poklad... nepotřebuji ho... tady je, kouká na vás a nemůže se vzpamatovat. Vemte si ho, ale pod jednou podmínkou: běžte ihned pryč! Vypadněte! Okamžitě! [Aglája na ni plivne, Rogožin chce bránit Nastasju]

Nastasja F. Rogožine, já si to vyřídím sama. Tak dobře tak jinak... Tak já mu poručím! Já mu poručím a on tě okamžitě opustí. Tady a teď! Zůstane u mě a ty půjdeš domů sama! Chceš??? Chceš, abych vyhnala Rogožina? Řeknu mu: běž pryč! A knížeti: zůstaň! To chceš? Slíbils mi, kníže, že půjdeš za mnou, ať se stane cokoliv?

Myškin Slíbil.

Nastasja F. Slyšelas, ne? Běž, Rogožine! Seš tady, zbytečný! Běž!

Myškin Ne, ne, ne, to není pravda.
Nastasja F. Ale dobře: dávám ti ho, nepotřebuji ho! Kníže - běž a polib Agláju!
Okamžitě!
Myškin Neví, co říká. Je nešťastná.
Nastasja F. Polib ji!
Aglája Ach můj bože! [vyběhne ven z pokoje, ve zmatku nemůže nalézt východ, patrně běží na toaletu]
Nastasja F. Tam je toaleta.
Aglája Bože!!!
Nastasja F. Tak co, kníže. Půjdete za ní?
Lebeděvová *Kníže chce běžet za ní, ale ruce Nastasji Filipovny ho zastaví.*
Nastasja F. Jsi můj! Jsi můj! Jsi můj! Nikomu tě nedám, slyšíš - nikomu!
Jdi pryč! Nepotřebuju tě! Slyšíš? Běž pryč!
[Rogožin zmaten a ponížěn utíká pryč, Myškin a Nastasja Filipovna se ve vášni zmítají na zemi]

Lebeděvová **Obraz 14. - Chrám svaté Bohorodičky na Pískách. Svatební průvod, hudba, přicházející pár Myškin a Nastasja Filipovna, za nimi svatební hosté, snad nějaké hlasy.**

Lebeděvová Obřad už začal, když do kostela vstoupil Parfen Rogožin.
Rogožin Nastasjo nedělej to!
Nastasja F. Parfene zachraň mě! Odvez mě! Odvez mě kam chceš!
Rogožin Na nádraží!

Lebeděvová **Obraz 15. - Tentýž den v noci. Rogožinův byt. Myškin přichází.**

Myškin Parfene! Je Nastasja u tebe?
Rogožin Je. Je tady. Sama chtěla jít spát ke mne - abys ji nenašel.
Myškin Tak já půjdu.
Rogožin Ne. Zůstaň tady prosím.
Myškin Snad abys zapálil svíčku.
Rogožin Proč? Už jsem zapálil.
Myškin Kde je, Rogožine?
Rogožin Tam.
Myškin Spí?
Rogožin Pojď. Pomůžeš mi. Vem to. Pomož mi. [táhne rakev, pak jde za Myškinem, který se blíží do místnosti s mrtvolou]
Myškin Je tu tma.
Rogožin Pojď blíž.
Lebeděvová *Rogožin odkryje závěs, na lůžku je postava přikrytá bílým prostěradlem, kolem nepořádně rozházené kusy oděvu, elegantní bílé hedvábné roucho, květiny, stuhy – vše ze svatebního oblečení Nastasji Filipovny, hrobové ticho. Myškin ztuhne, oba dlouho stojí a mlčí; Rogožin se dotkne Myškinovy ruky.*
Rogožin Pojďme! Celý se třeseš, jako před záchvatem.
Myškin To ty?
Rogožin Já! Vodku?

Myškin Máš?
Rogožin Pořád se třeseš, jestli tě to chytne, najdou nás.
Myškin Číms to udělal? Tím nožem?
Rogožin Ano, tím. Ostrý jak čert. Zajel na dva palce do srdce, ale krve vyteklo sotva na půl lžičky, víc ne.
Myškin To je vnitřní krvácení. Někdy není ani kapka, když se bodne přímo do srdce.
Rogožin Počkej, slyšíš?!
Myškin Ne!
Rogožin Kroky!
Myškin Zamkni dveře!
Rogožin Zamknu dveře!
Aglája *Rogožin jak řekne, tak udělá. Za dveřmi hluk, jsou slyšet slova jako: Je tam. Viděla jsem je přijít! Otevřete! Otevřete! Otevřete!*
[Lebeděvová se skácí pod mikrofon, Aglája tančí s Gaňou]

K O N E C